

บทที่ 5 กลวิธีการกลบเกลื่อนในการสนทนา

ในบทที่ 4 ผู้วิจัยได้กล่าวถึงการกลบเกลื่อน ซึ่งเป็นการวิเคราะห์การกลบเกลื่อนในด้านกลไกทางภาษาที่ใช้ สำหรับในบทที่ 5 นี้ ผู้วิจัยจะแสดงผลการศึกษาในเชิงคุณภาพในอีก มุมมองหนึ่ง เพื่อที่จะอธิบายการกลบเกลื่อนที่พบในงานวิจัยนี้ โดยใช้กรอบการศึกษากลวิธีการกลบเกลื่อนในการสนทนาตาม แนวคิดของบราวน์และ เลวินสัน ที่ได้จัดประเภทของการ กลบเกลื่อนไว้ตามเกณฑ์เงื่อนไขในการสนทนาของไกรซ์ (Gricean Maxim)

ดังนั้น ก่อนที่จะกล่าวถึงคำอธิบายของ บราวน์และเลวินสัน ผู้วิจัยจะขอสรุปทฤษฎีของไกรซ์โดยสังเขปเสียก่อน เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจเรื่องการแบ่งประเภทและคำอธิบายต่างๆของบราวน์และเลวินสัน ซึ่งผู้วิจัยจะกล่าวถึงต่อไป

ไกรซ์ (Grice,1975) อธิบายว่า การสื่อสารจะสัมฤทธิ์ผลได้นั้น ผู้ใช้ภาษาจะต้องให้ความร่วมมือในการสนทนา โดยใช้กฎย่อยๆ 4 ประการ เรียกว่า หลักการให้ความร่วมมือในการสนทนา (The Cooperative Principle) ซึ่งได้แก่

1. กฎด้านคุณภาพ (maxim of quality) คือ พูดในสิ่งที่จริง หรือจริงใจในสิ่งที่พูด และ ไม่พูดในสิ่งที่ตนไม่มีหลักฐานเพียงพอ (Be non-spurious ; speak the truth, be sincere.)
2. กฎด้านปริมาณ (maxim of quantity) คือ ให้ข้อมูลที่เพียงพอแก่ความเข้าใจ ไม่มากเกินไป หรือน้อยเกินไป (Don't say less than is required . Don't say more than is required.)
3. กฎด้านความสอดคล้อง (maxim of relevance) คือ พูดในสิ่งที่สอดคล้องสัมพันธ์กับประเด็นที่สนทนา (Be relevant.)
4. กฎด้านรูปแบบ (maxim of manner) คือ พูดในสิ่งที่ชัดเจน ไม่กำกวม ให้ข้อมูลที่กระชับ ไม่เยิ่นเย้อ และเรียงลำดับ (Be perspicuous ; avoid ambiguity and obscurity. Be brief; avoid unnecessary prolixity. Be orderly.)

จากเงื่อนไขทั้ง 4 ข้อ ดังกล่าว บราวน์และ เลวินสันก็ได้จำแนกประเภทของการ กลบเกลื่อนไว้ 4 ประเภทตามการละเมิดเงื่อนไขแต่ละข้อ คือ 1) กลวิธีการกลบเกลื่อนด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงคุณภาพ 2) กลวิธีการกลบเกลื่อนด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงปริมาณ

3) กลวิธีการกลบเกลื่อนด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงความสอดคล้อง และ 4) กลวิธีการกลบเกลื่อนด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงรูปแบบ

สำหรับรายละเอียดทั้งหมดของการจำแนกประเภทการกลบเกลื่อน ตามแนวคิดของ บราวน์และ เลวินสัน ดูได้ในบทที่ 2 หน้า 14-17

สำหรับคำอธิบายของบราวน์และเลวินสันนั้น ผู้วิจัยพบว่า มีบางรูปแบบภาษา ที่พวกเขาได้ยกตัวอย่างเอาไว้ ซึ่งแสดงถึงความเป็นไปได้ที่รูปแบบภาษา 1 แบบอาจจะละเมิดเงื่อนไขได้มากกว่า 1 ข้อ ตัวอย่างเช่น การใช้ประโยคแบบกำปั้นทุบดิน คือ If he comes, he will may come. พวกเขาได้อธิบายว่าละเมิดเงื่อนไขเชิงคุณภาพ และประโยค War is war. เป็นการละเมิดเงื่อนไขด้านปริมาณ ดังนั้น ประโยคแบบกำปั้นทุบดิน จึงอาจเป็นรูปแบบภาษาที่ละเมิดเงื่อนไขทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ นอกจากนี้งานวิจัยของศุภธิดา ก็ยังได้กล่าวถึงกลไกภาษาที่ละเมิดเงื่อนไขมากกว่า 1 ข้อ เช่น การสมมติสถานการณ์ เป็นการละเมิดเงื่อนไขเชิงคุณภาพ เพราะแสดงถึงความลังเลในการให้ข้อมูล ละเมิดเงื่อนไขเชิงปริมาณ เพราะมีการเพิ่มเติมข้อมูลด้วยการสมมติ และละเมิดเงื่อนไขเชิงรูปแบบ เพราะสถานการณ์ที่สมมตินั้น มีความคลุมเครือว่าจะจริงหรือไม่

คำอธิบายต่างๆเหล่านี้ อาจเป็นผลเนื่องมาจากหลักการให้ความร่วมมือในการสนทนา ทั้ง 4 ข้อที่เกรซเสโนไว้นั้น เขาได้ให้คำอธิบายและยกตัวอย่างไว้น้อย และผู้ที่ได้นำทฤษฎีดังกล่าวมาทำการศึกษา ก็อาจจะตีความเงื่อนไขแต่ละข้อแตกต่างกันไปบ้าง จึงมีความคาบเกี่ยวกันเกิดขึ้นในลักษณะดังกล่าว

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยพบรูปแบบภาษาแสดงการกลบเกลื่อนอยู่หลายแบบ ดังได้กล่าวมาในบทที่ 4 แล้ว ว่ามีถึง 39 แบบ ดังนั้น เพื่อให้ได้ภาพที่ชัดเจนของงานวิจัยและไม่มี ความสับสนกันของแต่ละรูปแบบภาษา ในการอธิบายผลการศึกษาคั้งนี้ ผู้วิจัยจึงจะวิเคราะห์ให้รูปแบบภาษาหนึ่ง ละเมิดเงื่อนไขเพียง 1 ข้อเท่านั้น ซึ่งผู้วิจัยจะขอกล่าวถึงรูปแบบภาษา 4 แบบ ที่อาจจะพบในงานวิจัยอื่นๆ ว่าเป็นการละเมิดเงื่อนไขมากกว่า 1 ข้อ แต่ในที่นี้ ผู้วิจัยได้พิจารณาและอธิบายให้เป็นการละเมิดเพียง 1 เงื่อนไขเท่านั้น คือ

- 1) ประโยคแบบกำปั้นทุบดิน ผู้วิจัยวิเคราะห์ให้เป็นการละเมิดเงื่อนไขเชิงปริมาณ เพราะเห็นว่า ณ เวลาที่มีการแลกเปลี่ยนผลัดของการสนทนายระหว่างผู้พูดผู้ฟังนั้น ถ้าผู้พูดกล่าวถ้อยคำในลักษณะนี้ ผู้ฟังย่อมจะไม่ได้รับข้อมูลอะไรเพิ่มเติม จึงแสดงถึงการที่ผู้พูดไม่ได้ให้ข้อมูลที่มากเพียงพอกับความคาดหวัง หรือความต้องการของผู้ฟัง

- 2) ประโยคสื่อความในเชิงตลกหรือล้อเล่น ผู้วิจัยวิเคราะห์ให้เป็นการละเมิดเงื่อนไขเชิงความสอดคล้อง เนื่องจากถือว่า การใช้ประโยคในลักษณะนี้ แสดงว่า ผู้พูดพยายามเบี่ยงเบนแง่มุมของประเด็นการสนทนาออกไปจากเดิม หรือดึงความสนใจของผู้ฟังไปสู่สาระที่อาจจะไม่สำคัญ หรือเกี่ยวข้องโดยตรงกับประเด็นหลักที่กำลังพูดถึงอยู่
- 3) สำนวน สุภาษิต คำพังเพย ผู้วิจัยวิเคราะห์ให้เป็นการละเมิดเงื่อนไขเชิงคุณภาพ เพราะในภาษาไทยนั้น การใช้ สำนวน สุภาษิต คำพังเพย เป็นรูปแบบภาษาหนึ่งที่เป็น การแสดงความเปรียบเทียบด้วยการทำอุปมาอุปไมย ดังนั้น จึงถือว่าการกล่าวในสิ่งที่ไม่เป็นความจริง เพราะ ผู้พูดเสี่ยงที่จะกล่าวถึงสิ่งหนึ่ง ด้วยการกล่าวถึงอีกสิ่งหนึ่งแทน โดยที่ผู้พูดผู้ฟังต่างรับรู้ร่วมกันว่าสิ่งที่กล่าวนั้นไม่ใช่ความจริง แต่ก็ยังสามารถตีความหมายที่สื่อออกมาได้ตรงกัน
- 4) ประโยคแบบไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยวิเคราะห์ให้เป็นการละเมิดเงื่อนไขเชิงรูปแบบ เนื่องจากการละบางส่วนของถ้อยคำ หรือการพูดที่ไม่จบความนั้น ทำให้สิ่งที่ผู้พูดกล่าวออกมานั้น อาจจะมีความกำกวม หรือไม่มีความชัดเจนมากเพียงพอ และทำให้ผู้ฟังต้องให้การสันนิษฐานว่าสิ่งที่ขาดหายไปนั้นคือรูปภาษาใด จึงจะตีความและเข้าใจถ้อยคำนั้นๆได้

ผลการศึกษากลวิธีที่กลบเกลื่อนในปริจเจตการสนทนาเรื่องเพศของคนไทย พบว่าสามารถอธิบายได้ตามกลวิธีการกลบเกลื่อนที่ละเมิดเงื่อนไขทั้ง 4 ประการ ดังนี้

5.1 กลวิธีการกลบเกลื่อนด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงคุณภาพ

เงื่อนไขเชิงคุณภาพ เป็นหลักการที่เชื่อว่าผู้พูด จะต้องมีความจริงใจในการกล่าวถ้อยคำ ไม่พูดโกหก พูดในสิ่งที่ตนมีหลักฐานเพียงพอ และรับผิดชอบต่อความเป็นข้อเท็จจริงของสิ่งที่พูด

ผู้วิจัยเห็นว่า ถ้ามีการปฏิบัติตามหลักการข้อนี้ครบถ้วน ผู้พูดก็ไม่จำเป็นต้องกลัวหรือรู้สึกไม่มั่นใจว่าข้อมูลที่กล่าวจะถูกโต้แย้ง หรือไม่ได้รับความน่าเชื่อถือ

ดังนั้น ในการตรวจสอบการกลบเกลื่อนโดยละเมิดเงื่อนไขข้อนี้ ผู้วิจัยจะพิจารณาว่า จะต้องมีการใช้ภาษาที่ชี้ให้เห็นถึงความได้ดังนี้

- 1) ผู้พูดกล่าวในสิ่งที่เป็นเท็จ โดยที่ทั้งผู้พูดผู้ฟังรับรู้ร่วมกันว่าเป็นเท็จ หรือผู้พูดไม่ยืนยันว่าสิ่งที่พูดเป็นจริง

- 2) ผู้พูดไม่มีหลักฐานเพียงพอ จึงไม่มีความแน่ใจว่าสิ่งที่พูดจะถูกต้องทั้งหมด
- 3) ผู้พูดไม่มั่นใจว่าสิ่งที่กล่าวจะได้รับความเชื่อถือ
- 4) ผู้พูดไม่ต้องการแสดงความรับผิดชอบต่อความจริงทั้งหมดของถ้อยคำที่กล่าว

จากผลการวิเคราะห์ พบว่า ในการสนทนาเรื่องเพศของคนไทยในข้อมูลที่รวบรวมมานั้น มีการใช้รูปแบบภาษาที่แสดงว่าละเมิดเงื่อนไขข้อนี้ รวมทั้งหมด 19 แบบ แบ่งเป็นกลไกการเพิ่มรูปภาพ 14 แบบ กลไกการแทนที่รูปภาพ 4 แบบ และอีก 1 แบบที่ใช้ทั้งกลไกการแทนที่และการเพิ่มรูปภาพ

สำหรับรายละเอียดของรูปแบบภาษา ที่สอดคล้องกับลักษณะ 4 ประการดังกล่าว เป็นดังนี้

1) ผู้พูดกล่าวในสิ่งที่เห็นเท็จ โดยที่ทั้งผู้พูดผู้ฟังรับรู้ร่วมกันว่าเป็นเท็จ หรือผู้พูดไม่ยืนยันว่าสิ่งที่พูดเป็นจริง เช่น ผู้พูดกล่าวเกินกว่าความเป็นจริง มีความต้องการจะกล่าวถึงสิ่งหนึ่ง แต่กลับไปใช้อีกสิ่งหนึ่งมากล่าวแทน หรือในบางกรณี มีการกล่าวในสิ่งที่ไม่ถูกต้องแล้วพยายามแก้ไขข้อความเดิมเสียใหม่ รวมทั้งการสมมติเหตุการณ์ซึ่งแสดงว่าไม่เป็นความจริงในขณะที่กำลังพูด และกัฬิสฺจณัไม่ไ้ได้ว่าจะเกิดขึ้นจริงในอนาคตหรือไม่ ได้แก่ การใช้กลไกการเพิ่มรูปภาพด้วยรูปแบบภาษาที่เป็นวลีแสดงการแก้ไขข้อความที่เคยกล่าวมาก่อนหน้านี้และประโยคแสดงการสมมติสถานการณ์ กลไกการแทนที่รูปภาพด้วยการใช้รูปแบบภาษาที่เป็นประโยคแสดงความเปรียบเทียบอุปลักษณ์ และประโยคสื่อความหมายเกินจริง นอกจากนี้ยังรวมทั้งการใช้รูปแบบภาษาที่เป็นสำนวน สุภาษิต คำพังเพย ซึ่งมีการใช้ทั้งกลไกการแทนที่และการเพิ่มรูปภาพอีกด้วย

2) ผู้พูดไม่มีหลักฐานเพียงพอ จึงไม่มีความแน่ใจว่าสิ่งที่พูดจะถูกต้องทั้งหมด ดังนั้นจึงใช้การสันนิษฐาน ไม่เน้นน้ำหนักความหมายของสิ่งที่กล่าวมากนัก หรือมีการออกตัวไว้ก่อนว่าตนเองรู้ข้อมูลเท่าที่กล่าวออกไป ได้แก่ การใช้กลไกการเพิ่มรูปภาพ ด้วยรูปแบบภาษาที่เป็นคำลงท้ายแสดงความไม่แน่ใจ คำกริยาแสดงการกลบเกลื่อน คำกริยานุเคราะห์บอกอรรถาณุเคราะห์ คำวิเศษณ์และวลีลดน้ำหนักความหมาย และวลีแสดงขอบเขตของข้อมูลเท่าที่ทราบ

3) ผู้พูดมีความไม่มั่นใจว่าสิ่งที่กล่าวจะได้รับความเชื่อถือ ผู้พูดจึงต้องเน้นน้ำหนักในสิ่งที่กล่าวให้ดูจริงจัง น่าเชื่อถือ มีการอ้างอิงหลักการหรือทฤษฎีที่เป็นองค์ความรู้ ได้แก่ การใช้กลไกการเพิ่มรูปภาพด้วยการใช้รูปแบบภาษาที่เป็นคำวิเศษณ์ และวลีเน้นน้ำหนักความหมาย

อนุพากย์หรือประโยคบังคับที่ภาคแสดงที่ชัดเจน และ กลไกการแทนที่รูปภาษาด้วยการใช้รูปแบบภาษาที่เป็นประโยคอ้างความเป็นข้อเท็จจริงตามหลักการหรือทฤษฎี

4) ผู้พูดไม่ต้องการแสดงความรับผิดชอบต่อความจริงทั้งหมดของถ้อยคำที่กล่าว จึงพยายามลดภาระรับผิดชอบ โดยการอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลว่าไม่ใช่ของตน ได้แก่ การใช้กลไกการแทนที่รูปภาษาด้วยการใช้รูปแบบภาษาที่เป็นคำสรรพนามบุรุษที่ 3 และกลไกการเพิ่มรูปภาษาด้วยการใช้รูปแบบภาษาที่เป็นอนุพากย์หรือประโยคอ้างอิงแหล่งที่มาอื่นของข้อมูล และการใช้ประโยคแบบแย้งหรือผ่อนน้ำหนักของข้อมูลที่กล่าวมาก่อนหน้านี้

จากการวิเคราะห์ ยังพบว่า ผู้พูดมักจะใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 แบบรวมผู้พูดผู้ฟัง คือ *เรา* ซึ่งเป็นการแทนที่รูปภาษาแบบสรรพนามชี้เฉพาะว่า *ผม* *ดิฉัน* หรือชื่อเฉพาะ สะท้อนว่าผู้พูดพยายามแสดงความเป็นพวกเดียวกันกับผู้ฟัง เป็นการดึงผู้ฟังให้มีส่วนร่วมกับการกล่าวถ้อยคำของตนด้วย ดังนั้น ความเสี่ยงในการได้รับการโต้แย้งจากผู้ฟังจึงอาจมีน้อยกว่าการใช้สรรพนามแทนตัวผู้พูด และการใช้สรรพนาม *เรา* แบบที่ไม่รวมผู้ฟัง แต่ผู้พูดใช้เพื่อแทนตัวเองในลักษณะเสมือนเป็นตัวแทนกลุ่ม ผู้วิจัยเห็นว่า เป็นกลวิธีการกลบเกลื่อนแบบละเมิดเงื่อนไขเชิงคุณภาพ เนื่องจากการใช้สรรพนามดังกล่าว เป็นการผลักภาระรับผิดชอบส่วนหนึ่งให้กับผู้อื่น ทำให้ผู้พูดไม่ต้องรับผิดชอบต่อความจริงทั้งหมดของถ้อยคำที่กล่าวแต่เพียงผู้เดียว

นอกจากนี้ การใช้ประโยคแบบที่เป็นการกล่าวในสิ่งตรงกันข้าม ก็จัดเป็นการละเมิดเงื่อนไขข้อนี้ด้วย เพราะการกล่าวในสิ่งตรงกันข้าม เป็นการลดความเสี่ยงที่จะรับผิดชอบต่อความเป็นจริงของสิ่งที่พูด ด้วยการบอกคุณสมบัติ หรือความเป็นข้อเท็จจริงของสิ่งที่พูดว่าสามารถเป็นไปได้ทั้งสองทาง โดยไม่ตัดสินใจเลือกเพียงอย่างเดียว

ดังนั้น กลไกภาษาที่สอดคล้องกับลักษณะในข้อ 4 ข้างต้น จึงรวมทั้งการใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 *เรา* และประโยคที่สื่อความหมายตรงกันข้าม

กลวิธีการกลบเกลื่อนด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยสรุปไว้ในตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 สรุปกลวิธีการกลบเกลื่อนด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงคุณภาพ

การสื่อความหมาย	รูปแบบภาษา	กลไวยากรณ์	ตัวอย่างในข้อมูลปริจเฉท
1. ผู้พูดกล่าวในสิ่งที่ไม่เป็นความจริง หรือไม่ยืนยันว่าเป็นจริง	1.สำนวน สุภาพสิต คำพังเพย	เพิ่ม/แทนที่	จะกลายเป็นว่าปลาตายน้ำตื้น เพราะละเลยเรื่องเพศศึกษา
	2.วลีแสดงการแก้ไขข้อความที่เคยกล่าวมาก่อนหน้านี้	เพิ่ม	ก็ไม่ต้องสมมุติหะ.ผมก็เป็นพ่อบ้านอยู่แล้ว, เอาจริงดีกว่า.
	3.ประโยคแสดงการสมมติสถานการณ์	เพิ่ม	ที่นี่สมมตินะคะว่า,เผอิญอาจจะมีปัญหาต้องทำ รีแพร์,รีแพร์เสร็จนี้มาตั้งครรรค์อีกครั้งหนึ่ง...
	4.ประโยคแสดงความเปรียบแบบอุปลักษณ์	แทนที่	คนสูงอายุที่มาขอเติมความเป็นหนุ่มจะมาปรึกษากับหมอ
	5.ประโยคสื่อความหมายเกินจริง	แทนที่	ด้านถูกด้านผิด.อ่า ,ด้านผิดนี้. โอ้โฮ!,รูตทั้งคืน.
2. ผู้พูดไม่มีหลักฐานเพียงพอหรือไม่แน่ใจว่าสิ่งที่พูดจะถูกต้องทั้งหมด	6.คำลงท้ายแสดงความไม่แน่ใจ	เพิ่ม	ปัญหามันอยู่ตรงนั้นมากกว่ามั้ง
	7.คำกริยาแสดงการกลบเกลื่อน	เพิ่ม	คือผมก็คิดว่าคงจะเสื่อมสภาพทางเพศนะฮะ.
	8.คำกริยานุเคราะห์บอกอรรถาณูเคราะห์	เพิ่ม	น่าจะมีปัญหาอะไรสักกว่านี้อีก
	9.คำวิเศษณ์ลดน้ำหนักความหมาย	เพิ่ม	โอกาสดังครรรค์แทบไม่มี
	10.วลีลดน้ำหนักความหมาย	เพิ่ม	เพียงแต่คนอายุที่จะพูดถึงเท่านั้นเอง
	11. วลีแสดงขอบเขตข้อมูลเท่าที่ทราบ	เพิ่ม	คือเท่าที่อ่านผ่านๆตาเจอ
3. ผู้พูดไม่มั่นใจว่าสิ่งที่กล่าวจะได้รับความเชื่อถือ	12. คำวิเศษณ์เน้นน้ำหนักความหมาย	เพิ่ม	ผู้ชายหลังเร็วเป็นต้นเหตุของการไม่ถึงจุดสุดยอดของผู้หญิงแน่นอน
	13.วลีเน้นน้ำหนักความหมาย	เพิ่ม	เคยได้ยินบ่อยเหมือนกัน แต่ไม่ยกเข้าใจจริง ๆ นะ
	14.ประโยคอ้างความเป็นข้อเท็จจริงตามหลักการหรือทฤษฎี	เพิ่ม	แต่โดยทฤษฎีก็คือว่า,ถ้าเป็นหนองในแท้้นะ, ถ้าเป็นหนองในแท้้เนี่ย.ต้องมีหนองนะฮะ

การสื่อความหมาย	รูปแบบภาษา	กลไกภาษา	ตัวอย่างในข้อมูลปริจเฉท
4. ผู้พูดไม่ต้องการรับผิดชอบต่อความจริงทั้งหมดของถ้อยคำที่กล่าว	15. สรรพนามบุรุษที่ 3	แทนที่	มีชัย. สมัยก่อน. เจ้าบอกคุณมีชัย
	16. สรรพนามบุรุษที่ 1 เรา	แทนที่	ของพวกนี้เราไม่มีการพิสูจน์เลย
	17. อนุพากย์หรือประโยคอ้างถึงแหล่งที่มาอื่นของข้อมูล	เพิ่ม	มีผู้กล่าวกันว่า คนที่มีการร่วมเพศบ่อยๆ ทั้งหญิงชายจะ อายุสั้น
	18. ประโยคสื่อความหมายตรงกันข้าม	เพิ่ม	เรื่องธรรมดาที่ไม่ธรรมดาของชีวิต
	19. ประโยคแสดงการแย้งหรือผ่อนน้ำหนักข้อมูลที่กล่าวมาก่อนหน้านี้	เพิ่ม	กรณีของคุณควรปรึกษาจิตแพทย์ แต่ไม่ได้หมายความว่า คุณเป็นบ้าหรือโรคจิตนะ ครับ

5.2 กลวิธีการกลบเกลื่อนด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงปริมาณ

เงื่อนไขเชิงปริมาณ เป็นหลักการที่เชื่อว่า ผู้พูดที่ดีจะต้องให้ข้อมูลในปริมาณที่เพียงพอแก่ความเข้าใจ คือ ไม่ให้น้อยเกินไปหรือมากเกินไปจนเกินความต้องการของผู้ฟัง ดังนั้น การกลบเกลื่อนโดยการละเมิดเงื่อนไขข้อนี้ จะพิจารณาได้จากการใช้ภาษาที่ตีความได้ว่า

- 1) ผู้พูดได้ให้ข้อมูลที่น้อยเกินความคาดหวังของผู้ฟัง
- 2) ผู้พูดได้ให้ข้อมูลมากเกินไปเกินความต้องการของผู้ฟัง

จากข้อมูลปริจเฉทการสนทนาเรื่องเพศของคนไทยที่นำมาศึกษา พบว่าใช้ทั้ง 3 กลไก และมีรูปแบบภาษา 3 แบบ ที่สอดคล้องกับการละเมิดเงื่อนไขเชิงปริมาณ คือ กลไกการแทนที่ รูปภาษาด้วยรูปแบบภาษา 1 แบบ และกลไกการเพิ่มรูปภาษาด้วยรูปแบบภาษา 2 แบบ และกลไกการลดรูปภาษาด้วยรูปแบบภาษา อีก 1 แบบคือ การใช้ประโยคแบบไม่สมบูรณ์ โดยมีรายละเอียดเป็นดังนี้

- 1) ผู้พูดให้ข้อมูลที่น้อยเกินความคาดหวังของผู้ฟัง โดยพยายามเลี่ยงที่จะอธิบายหรือขยายความข้อมูล มีการละถ้อยคำบางส่วนให้ผู้ฟังคิดและตีความเอง หรือการใช้ภาษาแบบกำปั้นทุบดิน ซึ่งอาจทำให้ผู้ฟังไม่เข้าใจ หรือไม่ได้รับข้อมูลในปริมาณที่คาดหวัง ได้แก่ การใช้กลไกการลดรูปภาษาด้วยรูปแบบภาษาที่เป็นประโยคแบบไม่สมบูรณ์ ด้วยการลดคำนามหรือภาคแสดง

ภายในประโยค และกลไกการแทนที่รูปภาษาด้วยการใช้รูปแบบภาษาที่เป็นประโยคสื่อความแบบกำปั้นทุบดิน

2) ผู้พูดได้ให้ข้อมูลมากเกินไป จึงแสดงความต้องการที่จะจบความ หรือหยุดที่จะให้รายละเอียด ได้แก่ การใช้กลไกการเพิ่มรูปภาษาที่มีรูปแบบภาษาเป็น วลีแสดงการจบความหรือจบการให้ตัวอย่าง และวลีแสดงการสรุปสาระหรือใจความสำคัญ

ผู้วิจัยสรุปกลวิธีการกลบเกลื่อนด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงปริมาณ ดังตารางที่ 5 นี้

ตารางที่ 5 กลวิธีการกลบเกลื่อนด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงปริมาณ

การสื่อความหมาย	รูปแบบภาษา	กลไกภาษา	ตัวอย่างที่พบในข้อมูลปริจเฉท
1. ผู้พูดได้ให้ข้อมูลที่น้อยเกินความคาดหวังของผู้ฟัง	1. ประโยคสื่อความแบบกำปั้นทุบดิน	แทนที่	หยุดก็คือหยุดแหละนะ
2. ผู้พูดได้ให้ข้อมูลมากเกินไป จึงแสดงความต้องการที่จะจบความ หรือหยุดที่จะให้รายละเอียด	2. วลีแสดงการจบความหรือจบการให้ตัวอย่าง	เพิ่ม	โรคเบาหวานความดันหัวใจอะไรต่างๆ มีบ้างไหมคะ
	3. วลีแสดงการสรุปสาระหรือใจความสำคัญ	เพิ่ม	เขาเป็นว่าสมมติมันมีปัญหาเรื่องการไม่กระชับเกิดขึ้น

5.3 การกลบเกลื่อนด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงความสอดคล้อง

เงื่อนไขเชิงความสอดคล้อง เป็นหลักการที่ว่า ผู้พูดต้องให้ความร่วมมือในการสนทนาโดยกล่าวด้วยคำที่สัมพันธ์ สอดคล้องกับเรื่องหรือหัวข้อของการสนทนา นั่นคือ ไม่ออกนอกเรื่องที่กำลังพูดถึงนั่นเอง

สำหรับงานวิจัยนี้ การตีความว่าผู้พูดออกนอกเรื่อง จะพิจารณาจากการใช้ภาษาที่ตีความได้ 2 แบบ คือ

- 1) ผู้พูดอยากจะเปลี่ยนประเด็นไปโดยสิ้นเชิง
- 2) ผู้พูดแสดงความต้องการที่จะเบี่ยงเบนประเด็น

ดังนั้น การกลบเกลื่อนโดยละเมิดเงื่อนไขข้อนี้ จึงหมายถึงการเปลี่ยนหัวข้อการสนทนาจากเดิมไปสู่หัวข้อใหม่ นั่นคือ มีการเปลี่ยนประเด็นไปโดยสิ้นเชิง และรวมไปถึงความต้องการเบี่ยงเบนการสนทนาจากแง่มุมเดิมไปสู่แง่มุมใหม่ด้วย กล่าวคือ ถึงแม้จะมีประเด็นหลักๆ เป็นเรื่อง

เดิมอยู่ แต่ผู้พูดก็ได้พยายามเสนอแง่มุมใหม่ๆ ของประเด็นหลักขึ้นมา ทำให้การสนทนาในหัวข้อ นั้นๆ มีรายละเอียดต่างๆ มากมายเพิ่มขึ้นโดยที่ผู้ฟังอาจจะไม่ต้องการก็ได้ ซึ่งจะเห็นได้จากกลไก ภาษาที่บ่งชี้ว่า ผู้พูดคนใดคนหนึ่งต้องการเปลี่ยนประเด็น หรือต้องการกลับไปสู่แง่มุมเดิมของการ สนทนาที่ยังค้างอยู่ และตนยังอยากได้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนนั้น

การวิเคราะห์ว่า ผู้พูดกำลังกลบเกลื่อนโดยการกล่าวในสิ่งที่ไม่สอดคล้องกับประเด็น ต้องอาศัยการพิจารณาจากคู่ถ้อยคำระหว่างผู้พูดผู้ฟัง ว่ามีการสานต่อประเด็นที่กำลังพูดถึงอยู่ หรือไม่ มีกลไกภาษาใดที่แสดงว่าผู้พูดต้องการเปลี่ยนประเด็น หรือทำการเบี่ยงเบนแง่มุมใดแง่มุม หนึ่งของประเด็น นอกจากนี้ วัจนภาษา เช่น ความเงียบ ไม่ตอบคำถาม หรือใช้การหัวเราะแทน การตอบ ก็แสดงถึงการละเมิดเงื่อนไขข้อนี้ด้วย แต่สำหรับงานวิจัยนี้ มิได้ศึกษาเรื่องวัจนภาษา ด้วย จึงจะไม่กล่าวถึงรายละเอียดในที่นี้

ผลการศึกษาในข้อมูลที่รวบรวมมาครั้งนี้ พบว่า มีการละเมิดเงื่อนไขเชิงความสอดคล้อง เฉพาะที่เป็นการพยายามเบี่ยงเบนประเด็นของการสนทนาเท่านั้น ซึ่งไม่ได้เปลี่ยนประเด็นไปจนสิ้น เิง โดยพบว่า ผู้พูดใช้กลไกภาษาที่เป็นทั้งการเพิ่มรูปภาพและการแทนที่รูปภาพ โดยใช้ รูปแบบภาษาเพียงแบบเดียว คือ ประโยคสื่อความในเชิงตลกหรือล้อเล่น ซึ่งพบในบริจเฉท การสนทนาในรายการทางโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ตเท่านั้น ตัวอย่างเช่น กลไกการเพิ่มรูปภาพ ในบริจเฉทการสนทนา ต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 43 (ดูภาคผนวก หน้า 144)

46) พ: ทีนี้ถ้าภรรยาที่ฉลาด. สมัยใหม่ภรรยาที่ฉลาด. ผมกำลังจะจะให้ภรรยาฉลาดนะครับ. ก็คือว่า ต้องไม่มีอคติกับดูงยาง, ไซ้ไหมสะ. สมมุติว่าเราเกิดชั๊กเสื้อผ้า, ชักกางเกงของสามีแล้วพบดูงยางอยู่ ในกระเป๋าเสื้อ,

47) ช : ครับ.

= พ: หรือในกระเป๋ากางเกงเนี่ย. ~~ผลออกต้องเอาमितไล่พันนะ.~~

48) ช : เอามิตมาสับเสื้อผ้าเลย.

= พ: ไม่ใช่. ไม่ใช่เอามิตมาสับเสื้อผ้า.

49) ช : คับ. ครับ. คว่าพัน.

= พ: คว่ามีด.

50) ช : คว่ามีด. (หัวเราะ)

= พ : แต่ว่าต้องเป็นปังตอ. แต่ว่า, สมมุติว่า, ถ้าฉลาดหน่อย, นะครับ. ต้องนึกเลย, ว่าเขาคงจะปก บังจนนะ. เขาคงจะไปมีอะไรข้างนอก. แล้วก็, ถ้ามจริงเถอะ, ถ้าเกิดหญิงบริการเนี่ย, ไม่มีสามีพวก เราไปใช้บริการนี่,

51) ซ : อยู่ได้ไหม.

จากผลัดการสนทนาข้างต้น ผู้พูดเบี่ยงเบนประเด็นด้วยการเพิ่มเติมสาระที่เป็นการสมมติสถานการณ์ขึ้นมา เป็นแง่มุมใหม่ที่กล่าวถึงการโกรธแค้นของภรรยาที่พบถุงยางอนามัยและรู้ว่าสามีไปใช้บริการของโสเภณี โดยการเพิ่มสารดังกล่าว เป็นการพูดในเชิงล้อเลียนหรือทำให้ดูตลก ซึ่งจากบริบท จะพบว่ามีความเสี่ยงหัวเราะอย่างขบขันของผู้ร่วมสนทนาอีก 2 คน

ส่วนการละเมิดเงื่อนไขเชิงความสอดคล้อง โดยใช้กลไกการแทนที่รูปภาษา เป็นดังตัวอย่างนี้

ตัวอย่างที่ 44 (ดูภาคผนวก หน้า 188)

ผลัดการถาม/ตั้งประเด็น :

ว่าแต่ว่า จริงหรือที่ผู้ชายส่วนใหญ่ชอบ ซ.ต.อ.

@^_^@

ผลัดการตอบ/แสดงความเห็น :

ความคิดเห็นที่ 1

อิ อิ สงสัยความเห็นส่วนตัวมั้ง

จากคุณ : mod ทำพระอาทิตย์ - [15 ก.ค. 23:57:50]

ความคิดเห็นที่ 2

คุณคนไหนก็ไม่รู้ อย่าคิดมากนะคะ แค่อ่านเล่นๆ ค่ะ

จากคุณ : mod ทำพระอาทิตย์ - [15 ก.ค. 23:59:31]

จากบริบท ผู้ตอบไม่ได้แสดงความเห็นต่อสิ่งที่ผู้ถามตั้งประเด็นเอาไว้ แต่กลับใช้รูปภาษาแทนเสียง หัวเราะ เพื่อล้อเลียนที่ตัวบุคคล และมีการกลับมาให้ข้อมูลอีกครั้งหนึ่ง ว่าตนแค่ล้อเล่น ไม่ได้ระบุถึงใครโดยเฉพาะ ซึ่งแสดงถึงการให้ข้อมูลที่เบี่ยงเบนไปจากประเด็นที่ผู้ถามตั้งเอาไว้ ในขณะที่ผลัดของผู้ร่วมสนทนาคนอื่นๆ ต่างก็มีการแสดงความคิดเห็นที่สัมพันธ์กับประเด็นหลักของคำถามนี้ ซึ่งสามารถนำข้อมูลคำตอบหรือความคิดเห็นที่สอดคล้องกับประเด็นมาแทนที่ข้อความเหล่านั้นได้

โดยสรุปแล้ว กลวิธีการกลบเกลื่อนที่ละเมิดเงื่อนไขเชิงความสอดคล้อง มีรูปแบบภาษาอยู่แบบเดียว คือการใช้ประโยคสื่อความหมายในเชิงตลก หรือล้อเล่น เพื่อแสดงความพยายามที่

จะเบี่ยงเบนแง่มุมใดแง่มุมหนึ่งของประเด็น โดยอาจใช้กลไกการเพิ่มรูปภาพ หรือกลไกแทนที่รูปภาพก็ได้

กลวิธีการกลบเกลื่อนด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงความสอดคล้องนี้ เป็นดังตารางที่ 6 นี้

ตารางที่ 6 กลวิธีการกลบเกลื่อนด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงความสอดคล้อง

การสื่อความหมาย	รูปแบบภาษา	กลไกภาษา	ตัวอย่างที่พบในข้อมูลปริจเฉท
ผู้พูดแสดงความต้องการที่จะเบี่ยงเบนประเด็น	ประโยคสื่อความในเชิงตลกหรือล้อเล่น	เพิ่ม	(ดูตัวอย่างที่ 43 หน้า 79)
		แทนที่	(ดูตัวอย่างที่ 44 หน้า 80)

5.4 กลวิธีการกลบเกลื่อนด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงรูปแบบ

เงื่อนไขเชิงรูปแบบ เป็นหลักการที่เชื่อว่า ผู้ร่วมสนทนาต้องกล่าวถ้อยคำที่ไม่กำกวมหรือกว้างจนเกินไป ต้องให้ข้อมูลที่ชัดเจน เรียงลำดับ ไม่วกไปวนมา หรือเยิ่นเย้อซึ่งอาจทำให้ผู้ฟังรู้สึกรำคาญหรือเบื่อหน่าย ดังนั้น การกลบเกลื่อนโดยละเมิดเงื่อนไขข้อนี้ จะต้องมีลักษณะของการใช้ภาษา ที่ทำให้มีการตีความได้ดังนี้

- 1) ผู้พูดกล่าวอย่างกว้างๆ ไม่ระบุว่าสิ่งที่กล่าวถึงคือใคร อะไร หรือมีลักษณะมีคุณสมบัติอย่างไร ฯลฯ
- 2) ผู้พูดไม่ได้ให้ข้อมูลก่อนหน้านี้อย่างชัดเจนเพียงพอแก่ความเข้าใจของผู้ฟัง
- 3) ผู้พูดใช้ภาษาที่ก่อให้เกิดความกำกวม หรือเข้าใจยาก ผู้ฟังต้องตีความ หรือต้องมีความรู้เกี่ยวกับความหมายทั้งนัยตรงและนัยแฝงที่รูปภาพอ้างถึง จึงจะเข้าใจได้
- 4) ผู้พูดให้ข้อมูลที่เยิ่นเย้อ ไม่กระชับ ซึ่งอาจทำให้ผู้ฟังเบื่อหน่ายหรือรำคาญ ข้อมูลที่เกินมานี้สามารถตัดทอนออกได้โดยไม่เสียความ
- 5) ผู้พูดให้ข้อมูลที่ไมเรียงลำดับก่อนหลัง พูดวกไปวนมา อาจทำให้ผู้ฟังตามไม่ทัน หรือจับใจความได้ลำบาก

จากการวิเคราะห์ พบว่า รูปแบบภาษาที่ละเมิดเงื่อนไขข้อนี้ มีทั้งหมด 16 แบบ โดยกลไกการแทนที่รูปภาพ ใช้รูปแบบภาษา 7 แบบ กลไกการเพิ่มรูปภาพ ใช้รูปแบบภาษา 8 แบบ และกลไกการละรูปภาพด้วยรูปแบบภาษาอีก 1 แบบ ดังนี้

1) ผู้พูดกล่าวอย่างกว้างๆ ไม่ระบุชัดเจนว่าสิ่งที่กล่าวถึงคือใคร อะไร หรือมีลักษณะอย่างไร ได้แก่ กลไกการแทนที่รูปภาษาด้วย รูปแบบภาษาที่เป็นสรรพนามแบบไม่ชี้เฉพาะ คำรึนหูต่างๆ นามวลีแบบไม่ชี้เฉพาะ วิเศษณ์วลีแสดงความถี่และแสดงการกล่าวอย่างกว้างๆ และวลีแสดงการกล่าวอย่างกว้าง

2) ผู้พูดไม่ได้ให้ข้อมูลก่อนหน้านี้อย่างชัดเจนเพียงพอแก่ความเข้าใจของผู้ฟัง ได้แก่ กลไกการเพิ่มรูปภาษา ด้วยรูปแบบภาษาที่เป็นประโยคแสดงการเปรียบเทียบ

3) ผู้พูดให้ข้อมูลที่กำกวม หรือเข้าใจยาก ทำให้ผู้ฟังต้องตีความ โดยใช้ความรู้เกี่ยวกับความหมายทั้งนัยตรงและนัยแฝงที่รูปภาษาอ้างถึง หรือความรู้เบื้องหลังที่มีอยู่ (common ground) ได้แก่ กลไกการแทนที่รูปภาษาด้วยการใช้รูปแบบภาษาที่เป็นการสลับรหัสภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ

4) ผู้พูดให้ข้อมูลที่เยิ่นเย้อ ไม่กระชับ ทำให้ถ้อยคำมีความยืดยาว กลไกภาษาที่ใช้ ได้แก่ การเพิ่มรูปภาษา ด้วยรูปแบบภาษาที่เป็นคำอุทาน วลีท้ายประโยคแบบคำถามที่ไม่ต้องการคำตอบ ข้อความกำกวมกับการสื่อสาร คู่ถ้อยคำถาม-คำตอบภายในผลัดเดียวของผู้พูด อนุพากย์หรือประโยคซ้ำความหมาย อนุพากย์หรือประโยคบ่งชี้ภาคแสดงที่ชัดเจน และประโยคสื่อความหมายแบบอ้อมค้อม

5) ผู้พูดให้ข้อมูลที่ไม่เรียงลำดับก่อนหลัง ได้แก่ การใช้รูปประโยคแบบไม่สมบูรณ์

สำหรับการให้ข้อมูลในลักษณะที่ไม่เรียงลำดับนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า เป็นการพูดที่มีการย้อนประเด็นเก่า กลับมาพูดซ้ำอีก กลับไปกลับมา เช่น มีการกล่าวถึงเรื่องใดเรื่องหนึ่งก่อน แล้วไปกล่าวถึงเรื่องอื่น หลังจากนั้นก็ย้อนกลับมาพูดเรื่องเดิมอีก ทำให้เป็นการพูดที่มีลักษณะแบบวกไปวนมา ซึ่งพบในปริศนาเหตุการณ์สนทนาดังตัวอย่างนี้

ตัวอย่างที่ 45 (ดูภาคผนวก หน้า 160)

63) ผ: ค่ะ คุณก้อยค่ะ. สตรีอายุสี่สิบเก้าเรียนถามคุณหมอมว่า, สามีมักจะมีเพศสัมพันธ์ลักษณะรุนแรงมาก ทำให้คุณก้อยรู้สึกปวด. ซึ่งไม่แน่ใจว่าเป็นบริเวณมดลูกหรือท้องน้อยกันแน่. เรียนถามว่า, ควรจะไปตรวจเช็คมดลูกหรือไม่ค่ะ.

64) พ : เออ, ควรจะ. ควร.

65) ผ: ค่ะ.

66) พ : ก็ควรจะไปดูว่ามีอาการอักเสบของ, ของอุ้งเชิงกรานหรือมีอะไรหรือเปล่าคะ. ก็น่าจะไปตรวจ. แล้วก็, ถ้า, ถ้าเกิดว่ามีการอักเสบจริงๆนะ. จริงๆตอนที่ไปตรวจเนี่ยนะให้. แบบ.

มัน, มันโดยทางอ้อมหนึ่งนะ. ลองให้, ให้สามีเค้าเป็นคนพา, พาไปตรวจนะละ. แล้วก็พอ, สมมุติว่ามีการอักเสบ, หรือเจ็บปวดมากจริงๆเปีย. บางทีคุณหมอเค้าจะคุยกับสามีเอง.
 เพราะว่า, มัน, มันอาจจะต้อง, อ่า, รุนแรงน้อยลง. เบาลงหน่อย. ไม่งั้นเดี๋ยวมีการอักเสบของ, ของ
 อุ้งเชิงกรานอีกนะละ.

จากตัวอย่าง ผลัดการพูดของแพทย์ จะเห็นว่า ประโยคแสดงการสมมติ "ถ้าเกิดมีการ
 อักเสบจริงๆนะ" ยังไม่จบความ แต่ผู้พูดไปกล่าวถึงเรื่องการให้สามีผู้ฟังเป็นผู้พาไปตรวจเสียก่อน
 แล้วมีการย้อนไปพูดเรื่องการอักเสบอีกครั้ง ซึ่งสามารถเรียงลำดับใหม่ได้ โดยอาจจะกล่าวประเด็น
 ที่เกี่ยวกับการแนะนำให้สามีของผู้ฟังรายการเป็นผู้พาผู้ฟังรายการไปตรวจให้จบความเสียก่อน
 แล้วจึงต่อด้วยประเด็นที่เป็นกรณีสมมุติว่าอุ้งเชิงกรานมีการอักเสบ

การพูดแบบวกไปวนมานี้ จะให้ข้อมูลที่ไม่เรียงลำดับ และมักจะใช้ประโยคแบบไม่
 สมบูรณ์ ซึ่งต่างจากการพูดแบบซ้ำความหมาย เนื่องจากการซ้ำความหมายจะกล่าวถึงประเด็นใด
 ประเด็นหนึ่ง โดยใช้อนุภาคหรือประโยคแบบสมบูรณ์ที่สื่อความหมายเหมือนกัน วางอยู่ใน
 ตำแหน่งที่ติดต่อกัน คือพูดจนจบความเต็มแล้วจึงขึ้นประเด็นใหม่

อย่างไรก็ตาม ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยพบการพูดในลักษณะที่กล่าวถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งยังไม่
 จบความ แล้วมีการข้ามไปพูดถึงสิ่งใหม่โดยไม่ได้ย้อนกลับมาพูดถึงสิ่งเดิมอีก ซึ่งทำให้ตีความไม่
 ได้ว่าเป็นการให้ข้อมูลที่ไม่เรียงลำดับ แต่น่าจะเป็นการให้ข้อมูลที่กระต่อนกระแท่นหรือขาดความ
 สมบูรณ์มากกว่า ซึ่งพบในปริจเจตการสนทนาในรายการโทรทัศน์ โดยใช้กลไกลิงวาทศาสตร์ที่เป็น
 ประโยคแบบไม่สมบูรณ์ คือ ผู้พูดกล่าวเพียงส่วนใดส่วนหนึ่งของประโยคขึ้นมา แต่ยังไม่จบความ
 ของประโยคนั้นๆ ผู้พูดกลับเปลี่ยนไปขึ้นต้นประโยคใหม่ ดังนี้

ตัวอย่างที่ 46 (ดูภาคผนวก หน้า 143)

23) พ : คือ, คือ, นายทุนเราเคยประชาสัมพันธ์ถึงยางอนามียเพื่อวางแผนครอบครัว.

24) ช : ครับ.

25) ณ : อืม.

26) พ : แล้ว, อ่า, ซึ่งมี, อ่า, ผู้หลักผู้ใหญ่บางท่านมาช่วยกัน. มีชัย, เองง่าย ๆ อย่างคุณมีชัย.

27) ช : มีชัย. สมัยก่อน, เค้าบอกคุณมีชัย, สีประกายรุ่ง, บอกรั้ว.

28) พ : ใช่, ใช่. แต่ว่า, แต่ว่า, แก, ของ, การใช้ถึงยางอนามีย. ในเรื่องของการวางแผนครอบครัว,
 หมายถึงสัดส่วน

29) ช : ครับ

= พ: ต่ำมาก. ผมว่าประมาณ,

30) ช : ในประเทศไทย.

= พ อิม, ตอนนั้นต่ำมากเลย. สามสี่เปอร์เซ็นต์.

จากตัวอย่าง ผู้พูดขึ้นต้นด้วยคำสรรพนาม แก ตามด้วย คำบุพบท ของ ซึ่งจากบริบท เป็นการเปิดประเด็นเกี่ยวกับผู้ที่บุกเบิกเรื่องการรณรงค์ให้คนคุมกำเนิด คือ คุณมีชัย การขึ้นต้นด้วยรูปภาษา แก บ่งชี้ว่า ผู้พูดจะกล่าวถึงคุณมีชัย โดยใช้สรรพนาม แก เป็นประธานของประโยค แต่ปรากฏว่า ผู้พูดได้เปลี่ยนไปใช้นามวลี การใช้ดูงยวงอนามัย เป็นประธานเพื่อขึ้นต้นประโยคใหม่ต่อไป โดยที่ในผลัดต่อๆมา ก็ไม่ได้มีการกล่าวถึงคุณมีชัยอีกเลย เป็นไปได้ว่า ผู้พูดเริ่มแสดงการกลบเกลื่อนโดยเสียงที่จะกล่าวชื่อเฉพาะของบุคคล

ลักษณะการพูดไม่จบประโยคโดยใช้ประโยคแบบไม่สมบูรณ์ดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่สะท้อนการกลบเกลื่อนที่เป็นการละเมิดเงื่อนไขด้านรูปแบบ เนื่องจากผู้พูดให้ข้อมูลแบบกระต่อนกระถ่น โดยไม่มีการย้อนประเด็นเดิมที่กล่าวค้างอยู่เพื่อที่จะเติมส่วนที่ขาดหายไปให้จบความโดยสมบูรณ์

ดังนั้น จากตัวอย่างที่ 45 และ 46 ดังที่ได้อธิบายมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสรุปว่า การละเมิดเงื่อนไขเชิงรูปแบบด้วยการใช้รูปแบบภาษาที่เป็นประโยคแบบไม่สมบูรณ์นี้ มีทั้งการให้ข้อมูลที่ไม่เรียงลำดับ โดยย้อนกลับไปพูดถึงประเด็นเดิมซึ่งค้างอยู่ให้จบใจความ กับ การให้ข้อมูลที่กระต่อนกระถ่น โดยไม่มีการย้อนกลับไปพูดต่อในประเด็นเดิมที่ยังค้างอยู่ให้จบใจความนั้นๆ

ผู้วิจัยสรุปกลวิธีการกลบเกลื่อนด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงรูปแบบ ดังตารางที่ 7 นี้

ตารางที่ 7 กลวิธีการกลบเกลื่อนด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงรูปแบบ

การสื่อความหมาย	รูปแบบภาษา	กลไภภาษา	ตัวอย่างที่พบในข้อมูลปริจเจท
1. ผู้พูดกล่าวอย่างกว้างๆ	1.สรรพนามแบบไม่ชี้เฉพาะ	แทนที่	หลายคนอาจจะเข้าใจผิดคิดว่าคุณหมอกำลังจะส่งเสริมหรือสนับสนุนการทำคลอดแบบไม่ธรรมชาติ
	2. คำรึนหูต่างๆ	แทนที่	ถ้ามีความสัมพันธ์กับสามี จะท้องหรือไม่คะ
	3. นามวลีแบบไม่ชี้เฉพาะ	แทนที่	ดีกว่าแม่บางประเทศ
	4. วิเศษณ์วลีแสดงความถี่	แทนที่	บางทีผมก็ไปร่วมกับคนอื่นแบบเนี่ยแต่ไม่ค่อยมีอารมณ์ครับ
	5. วิเศษณ์วลีแสดงการกล่าวอย่างกว้างๆ	แทนที่	กับผู้หญิงทุกๆไปก็อย่าไปทำเลย
	6. วลีแสดงการกล่าวอย่างกว้างๆ	แทนที่	โดยทั่วไปก็ขายอยู่ทั่วไปตามห้างสรรพสินค้า

การสื่อความหมาย	รูปแบบภาษา	กลไกลภาษา	ตัวอย่างที่พบในข้อมูลปริจเฉท
2. ผู้พูดไม่ได้ให้ข้อมูลก่อนหน้า นี้อย่างชัดเจนเพียงพอแก่ความ เข้าใจของผู้ฟัง	7. ประโยคแสดงการเปรียบเทียบ	เพิ่ม	เกร็ง, ไปด้วยหงะนะสะ เหมือนกับว่าทำให้มีการ บีบตัวของช่องคลอด
3. ผู้พูดให้ข้อมูลที่กำกวม หรือ เข้าใจยาก ทำให้ผู้ฟังต้องตี ความ หรือใช้ความรู้เบื้องหลังที่ มีอยู่	8. การสลับรหัสภาษาไทยเป็น รหัสภาษาอังกฤษ	แทนที่	รุนแรงมาก เซเพียร์ (severe) นะสะ รุนแรงมาก
4. ผู้พูดให้ข้อมูลที่เยิ่นเย้อ ไม่กระชับ	9. คำอุทาน	เพิ่ม	ไอโไฮ! อย่างงี้ถ้าเกิดเราแกะใช้ในห้องที่แสงสว่างไม่ พออย่างงี้ เราจะทำยังไง
	10. วลีท้ายประโยคแบบ คำถามที่ไม่ต้องการคำตอบ	เพิ่ม	ถึงตอนนั้นเขาค่อยบอกรักก็ไม่สายเกินไปไม่ใช่หรือ
	11. ข้อความกำกวมกับการสื่อสาร	เพิ่ม	ดูยางอนามัยของเมืองไทยเรา ผมเรียนไว้เลยว่า เป็นประเทศเดียวในเอเชียที่มีกฎหมายครอบ, ควบคุม
	12. คู่มือคำถาม-คำตอบภายใน ผลิตภัณฑ์ของผู้พูด	เพิ่ม	ในสูตรเค้าเรียกอะไรนะ คำรับช่องเค้
	13. อนุพากย์หรือประโยคซ้ำ ความหมาย	เพิ่ม	ทำสาว, ทำรีแพร้, ทำกระชับนะครับ
	14. อนุพากย์หรือประโยคบ่ง ชี้ภาคแสดงที่ชัดเจน	เพิ่ม	ผมว่าโลกเรานี้โหดดีมากนะ
	15. ประโยคสื่อความหมาย แบบอ้อมค้อม	เพิ่ม	บางที, ผมขอโทษนะ, เขาใช้ยา, บางทีเขาเรียกว่า, ยา ทำให้ผิวหลง
5. ผู้พูดให้ข้อมูลที่ไม่เรียงลำดับ ก่อนหลัง หรือกระต่อนกระแต่น ไม่ได้ใจความสมบูรณ์	16. ประโยคแบบไม่สมบูรณ์	ละ	(ดูตัวอย่างที่ 45 และ 46 ในหน้าที่ 82-83)

5.6 สรุป

กลวิธีการกลบเกลื่อนในการสนทนาเรื่องเพศ ที่พบในงานวิจัยนี้ สามารถแบ่งได้ 4
ประเภท ตามแนวคิดของ บราวน์และเลวินสัน คือ

1) กลวิธีการกลบเกลื่อนด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงคุณภาพ เป็นการกลบเกลื่อนด้วย
รูปแบบภาษาที่แสดงถึง การกล่าวในสิ่งที่ไม่เป็นความจริง การสันนิษฐานหรือคาดเดาในตัว

ข้อมูล การไม่ต้องการรับผิดชอบต่อด้อยคำด้วยการพยายามลดน้ำหนักความหมายหรืออ้างแหล่งที่มาของข้อมูลอื่น และการเน้นน้ำหนักความหมายเพื่อแสดงถึงความน่าเชื่อถือของข้อมูล สำหรับรูปแบบภาษาที่แสดงว่าละเมิดเงื่อนไขข้อนี้มีถึง 19 แบบ แบ่งเป็นกลไกการแทนที่รูปภาษา 5 แบบ และกลไกการเพิ่มรูปภาษา อีก 14 แบบ

2) กลไกการกลบเกลื่อนด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงปริมาณ เป็นการกลบเกลื่อน โดยการใช้รูปแบบภาษา ที่แสดงถึงการให้ข้อมูลที่น้อยเกินไปเพื่อเลี้ยงที่จะกล่าวด้วยคำบางส่วนหรือให้คำอธิบายเพิ่มเติม หรือการให้ข้อมูลที่มีรายละเอียดมากซึ่งอาจเกินความต้องการของผู้ฟัง ผู้พูดจึงพยายามสรุปความหรือจบการให้ข้อมูล สำหรับกลไกภาษาที่ใช้มีทั้ง 3 กลวิธี แต่มีรูปแบบภาษาเพียง 3 แบบ คือ กลไกการแทนที่รูปภาษา ใช้รูปแบบภาษา 1 แบบ และกลไกการเพิ่มรูปภาษา ใช้รูปแบบภาษา 2 แบบ

3) กลไกการกลบเกลื่อนด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงความสอดคล้อง เป็นการกลบเกลื่อน โดยใช้กลไกภาษาที่แสดงถึงความต้องการเบี่ยงเบนแง่มุมประเด็นการสนทนาออกไปจากเดิม โดยการเพิ่มเติมสาระของข้อมูลที่เป็นแง่มุมใหม่ๆเพิ่มขึ้น ซึ่งสามารถตัดทิ้งไปได้ หรือผู้พูดอาจจะให้ข้อมูลที่ไมตรงประเด็น แทนการให้ข้อมูลที่สอดคล้องกับประเด็นนั้นๆก็ได้ สำหรับรูปแบบภาษาที่ละเมิดเงื่อนไขข้อนี้มี 1 แบบ คือการใช้ประโยคสื่อความในเชิงล้อเลียน หรือทำให้เป็นเรื่องตลก ซึ่งใช้ทั้งกลไกการเพิ่มรูปภาษาและการแทนที่รูปภาษา

4) กลไกการกลบเกลื่อนด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงรูปแบบ เป็นการกลบเกลื่อนโดยการใช้กลไกภาษาที่แสดงถึงไม่ให้ข้อมูลที่ชัดเจนหรือตรงไปตรงมา โดยการกล่าวอย่างกว้างๆ หรืออ้อมค้อมก่อนจะเข้าประเด็นจริงๆ หรือให้ข้อมูลที่เยิ่นเย้อ ไม่กระชับ และอาจจะมีความลึกลับ ไม่น่าสนใจที่จะกล่าวด้วยคำ โดยการให้ข้อมูลที่ไม่เรียงลำดับ และกระทอนกระแท่น ไม่จบความหนึ่งๆ โดยสมบูรณ์อีกด้วย สำหรับรูปแบบภาษาที่ละเมิดเงื่อนไขข้อนี้มีทั้งหมด 16 แบบ คือกลไกการแทนที่รูปภาษาด้วยรูปแบบภาษา 7 แบบ กลไกการเพิ่มรูปภาษา ด้วยรูปแบบภาษา 8 แบบ และกลไกการลดรูปภาษาอีก 1 แบบ คือการใช้ประโยคแบบไม่สมบูรณ์

โดยสรุปก็คือ กลไกการกลบเกลื่อนด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงคุณภาพและเชิงรูปแบบนั้น มีการใช้รูปแบบภาษาที่หลากหลายในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน ส่วนกลไกการกลบเกลื่อนด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงปริมาณมีจำนวนรูปแบบภาษาค่อนข้างน้อย ส่วนเงื่อนไขเชิงความสอดคล้องมีการใช้รูปแบบภาษาเพียงชนิดเดียว คือ การใช้ประโยคที่สื่อความหมายในเชิงตลกหรือล้อเล่น

กลไกการกลบเกลื่อนตามหลักการให้ความร่วมมือในการสนทนา สรุปได้ดังตารางนี้

ตารางที่ 8 สรุปกลวิธีการกลบเกลื่อนตามหลักการให้ความร่วมมือในการสนทนา

กลวิธีการกลบเกลื่อน	รูปแบบภาษา	กลไวยากรณ์
ละเมิดเงื่อนไขเชิงคุณภาพ	1. สรรพนามบุรุษที่ 1 เรา แบบรวมผู้พูดผู้ฟัง และแบบไม่รวมผู้ฟัง	แทนที่
	2. สรรพนามบุรุษที่ 3	
	3. ประโยคสื่อความหมายเกินจริง	
	4. ประโยคแสดงความเปรียบเทียบอุปลักษณ์	
	6. คำลงท้ายแสดงความไม่แน่ใจ	เพิ่ม
	7. คำกริยาแสดงการกลบเกลื่อน	
	8. คำกริยานุเคราะห์หีบอกรรณานุเคราะห์	
	9. คำวิเศษณ์ลดน้ำหนักความหมาย	
	10. คำวิเศษณ์เน้นน้ำหนักความหมาย	
	11. วลีลดน้ำหนักความหมาย	
	12. วลีเน้นน้ำหนักความหมาย	
	13. วลีแสดงการปรับหรือแก้ไขข้อความที่กล่าวมาก่อน	
	14. วลีแสดงขอบเขตข้อมูลเท่าที่ทราบ	
	15. ส่วนวน สุภาชิต คำพังเพย	
	15. อนุพากย์หรือประโยคอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูล	
	16. อนุพากย์หรือประโยคบ่งชี้ภาคแสดงที่ชัดเจน	
	17. ประโยคอ้างความเป็นข้อเท็จจริงตามหลักการหรือทฤษฎี	
	18. ประโยคแสดงการสมมติสถานการณ์	
	19. ประโยคแสดงการแย้งหรือผ่อนน้ำหนักข้อมูลที่กล่าวมาก่อนหน้านี้	
ละเมิดเงื่อนไขเชิงปริมาณ	1. ประโยคสื่อความแบบกำปั้นทุบดิน	แทนที่
	2. วลีแสดงการสรุปสาระหรือใจความสำคัญ	เพิ่ม
	3. วลีแสดงการจบความหรือหรือจบการให้ตัวอย่าง	
ละเมิดเงื่อนไขเชิงความสอดคล้อง	1. ประโยคสื่อความในเชิงตลก ล้อเล่น	เพิ่ม/แทนที่
ละเมิดเงื่อนไขเชิงรูปแบบ	1. สรรพนามแบบไม่ชี้เฉพาะ	แทนที่
	2. คำรึ้นหู	

กลวิธีการกลบเกลื่อน	รูปแบบภาษา	กลไวยาษา	
ละเมิดเงื่อนไขเชิงรูปแบบ	3.นามวลีแบบไม่ใช่เฉพาะ		
	4.วิเศษณ์วลีแสดงความถี่		
	5.วิเศษณ์วลีแสดงการกล่าวอย่างกว้างๆ		
	6.รหัสภาษาไทยสลับกับภาษาอังกฤษ		
	7.คำอุทาน	เพิ่ม	
	8.วลีแสดงการกล่าวอย่างกว้างๆ		
	9.วลีท้ายประโยคแบบคำถามที่ไม่ต้องการคำตอบ		
	10.ข้อความกำกับการสื่อสาร		
	11.คู่ถ้อยคำถาม-คำตอบภายในผลัดเดียวของผู้พูด		
	12.อนุพจน์หรือประโยคซ้ำความหมาย		
	13. อนุพจน์หรือประโยคบ่งชี้ภาคแสดงที่ชัดเจน		
	14. ประโยคแสดงการเปรียบเทียบ		
	15. ประโยคสื่อความหมายแบบอ้อมค้อม		
	16. ประโยคแบบไม่สมบูรณ์		ละ

ผลการวิเคราะห์กลวิธีการกลบเกลื่อนแบบต่างๆที่นำเสนอในบทนี้ เป็นภาพรวมของการศึกษาข้อมูลปริจเฉทการสนทนาเรื่องเพศของคนไทย สำหรับในบทต่อไป ผู้วิจัยจะแสดงผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของการกลบเกลื่อนในแต่ละปริจเฉทที่นำมาศึกษาในครั้งนี้